

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення
кримінальної відповідальності за прийняття незаконного рішення
державним органом, органом місцевого самоврядування»
(реєстр. № 11210 від 26.04.2024 р.)*

Законопроект розроблено з метою запровадження кримінальної відповідальності за прийняття незаконного рішення державним органом, органом місцевого самоврядування шляхом доповнення Кримінального кодексу України (далі – КК України) статтею 364-3.

Визнаючи необхідність удосконалення правових підстав відповідальності за злочини у сфері службової діяльності, вважаємо за доцільне зазначити таке.

1. Пропонована редакція диспозиції статті 364-3 «умисне прийняття завідомо незаконного рішення *державним органом, органом місцевого самоврядування*» суперечить засадничим положенням кримінального закону щодо підстав кримінальної відповідальності. Так, відповідно до вимог частини першої статті 11 КК України кримінальним правопорушенням є передбачене КК суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення, яким є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до КК може наставати кримінальна відповідальність (статті 18, 22 КК України).

Діяння, які утворюють об'єктивну сторону пропонованого правопорушення «прийняття незаконного рішення» шляхом голосування, є персоніфікованими, відповідно, кримінальна відповідальність має індивідуальний характер.

Статтею 96-3 КК України регламентовано підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру, це також стосується конкретних діянь уповноважених осіб юридичної особи (службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи).

Санкція пропонованої норми в частині «позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років» не може бути застосована до *державного органу або органу місцевого самоврядування*.

2. Принагідно зауважимо, що запровадження нових підстав кримінальної відповідальності потребує належного наукового обґрунтування, зокрема ґрунтового аналізу випадків, коли справді небезпечні діяння залишалися безкарними внаслідок недосконалості закону.

Наведене в пояснювальній записці законопроекту твердження про те, що «чинний Кримінальний кодекс України не встановлює кримінальної відповідальності за прийняття незаконного рішення державним органом,

органом місцевого самоврядування», не може вважатися достатнім аргументом пропонуваніх змін.

Відповідно до частини першої статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Тобто рішення, прийняті суб'єктами владних повноважень, дії, вчинені ними під час здійснення управлінських функцій, а також невиконання повноважень, установлених законодавством (бездіяльність), можуть бути оскаржені до адміністративного суду.

Правовим наслідком визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб є юридична констатація протиправності адміністративного акта, що призводить до втрати його чинності або скасування індивідуального правового акта. У цьому випадку питання про кримінальну відповідальність суб'єктів прийняття незаконного рішення вирішується залежно від наявності об'єктивних та суб'єктивних ознак (суспільно-небезпечні наслідки, мета, мотив вчинення) кримінальних правопорушень, передбачених статтями 364–370 КК України.

3. Доповнення кримінального законодавства новою нормою обов'язково передбачає вирішення питання щодо підслідності пропонуваніх до криміналізації діянь, а отже внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України, які проектом не пропонуються.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

*Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.